

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

Геннадій Михайлович Бутенко
(до 75-річчя з дня народження)

Геннадій Михайлович Бутенко, якому 21 серпня виповнилося 75 років, – один з найвидатніших українських учених, добре відомий у світовій науці як геронтолог, патофізіолог, імунолог – дослідник і педагог, автор і співавтор понад 300 наукових праць, 5 з яких – монографії, 1 – підручник, відзначений Державною премією України.

Геннадій Михайлович народився 21 серпня 1932 р. у м. Миргороді Полтавської області у родині службовця – інженера шляхів сполучення. У 1956 р. закінчив Одеський медичний інститут, куди повернувся на посаду лекційного асистента кафедри патологічної фізіології вже у 1957 р. після короткочасного періоду роботи лікарем районної лікарні в Рівненській області. В Одеському медичному інституті Геннадій Михайлович Бутенко виконав і захистив у 1962 р. кандидатську дисертацію, після чого з 1962 по 1971 рік працював на кафедрі патологічної фізіології Київського медичного інституту, займаючи

послідовно посади асистента та доцента. Після захисту докторської дисертації у 1971 р. він очолив лабораторію імунології Інституту геронтології АМН СРСР, яку в 1977 р. було перетворено на лабораторію патофізіології та імунології. Крім того в 1992 р. Геннадій Михайлович зайняв посаду заступника директора з наукової роботи цього Інституту.

Нині Г.М.Бутенко – доктор медичних наук, професор, академік АМН України, член-кореспондент НАН України та РАМН, Лауреат Державної премії УРСР, Лауреат Державної премії України, Лауреат премії НАН України ім. О.О. Богомольця, Лауреат премії АМН України.

Під керівництвом Геннадія Михайловича виконано 17 дисертацій. Наукова діяльність Г.М. Бутенка охоплює широке коло питань. Молодим науковцем він починав з вивчення гематоенцефалічного та гематоофтальмічного бар'єрів. У докторській дисертації ним розроблялися питання нейротрофічного забезпечення функцій серця.

Один з основних напрямків робіт Г.М. Бутенка в Інституті геронтології АМН України – це визначення причин вікових передумов розвитку патології у похилому та старечому віці. Ним був розроблений системний підхід для вивчення, оцінки та корекції порушень імунітету у старих людей, які потерпають від найбільш розповсюджених хвороб старості. Зокрема були визначені імунні механізми формування атеросклерозу та артеріальної гіпертензії як основних видів патології серцево-судинної системи в старості. Був виявлений імунний компонент в пошкодженні нервової системи при хворобі Паркінсона. За допомогою сучасних методів діагностики доведена суттєва участь вікових зрушень імунітету в розвитку патології кісткової системи – при остеопорозі. Встановлена значна роль тимуса у взаємодії імунної та ендокринної систем в реалізації стресових реакцій.

Під керівництвом Г.М. Бутенка розробляються найважливіші проблеми патології та імунології старіння – імунодефіцит та аутоімунність. Створені для дослідження цих явищ оригінальні експериментальні моделі гетерохронних химер дали змогу провести поглиблене дослідження причин і механізмів порушень імунітету при старінні. В умовах гетерохронного сполучення елементів завжди домінує тип функціонування старого організму. Було зроблено висновок про активні механізми пригнічення, які формуються при старінні та визначають функціонування фізіологічних систем організму у цей віковий період.

Г.М. Бутенко зробив великий внесок у розвиток теоретичної геронтології, висунувши перспективну гіпотезу про запрограмованість змін, які відбуваються в організмі в процесі старіння.

Г.М. Бутенка відрізняє видатний талант дослідника, широка та глибока освіченість, яскравий інтелект, а крім цього або завдяки цьому – притаманна йому риса – здатність відчувати та передбачати найбільш сучасні

та актуальні напрямки наукових досліджень. Так, найбільш перспективні нині в усьому світі дослідження стовбурових клітин Г.М. Бутенко розпочав уже 30 років тому – у 70-ті роки минулого століття. Можливо, саме тому відсьогодні він очолює тільки що створений в Україні Інститут генетичної та регенеративної медицини АМН України.

Г.М. Бутенко веде активну науково-громадську діяльність. Він був експертом ВАКУ, є головою комісії з імуномодуляторних, противірусних препаратів і продуктів генних технологій Державного фармакологічного центру МОЗ України. Він – видатний педагог, який починав свою діяльність як викладач медичних вузів, а далі – відомий як блискучий лектор на наукових форумах і багатьох школах-семинарах для молодих фахівців. Геннадій Михайлович є членом наукових рад із захисту дисертацій і редколегій наукових журналів.

Щиро вітаємо Геннадія Михайловича з ювілеєм і бажаємо йому здоров'я та багатьох років плідної праці.